

»Ko sem hotel olajšati bol starišem, ki jim je umrl otrok, sem naslikal ‚Versko tolažbo v trpljenju‘; da blagoslovim ljubezensko vez dveh mladih ljudi, sem naslikal ‚Ljubezen ob viru življenja‘; da sem dal občutiti vso blaženost materske ljubavi, sem naslikal ‚Sad ljubezni‘ in ‚Angela življenja‘; ko sem hotel kaznovati hudobne matere, puhle in neplodovite, nasladi živeče ženske, sem jim naslikal za kazen pekel očiščevanja; in ko sem hotel označiti vir vsega hudega, sem naslikal ‚Ničemurnost‘. Hočem, da ljudje ljubijo dobre živali, od katerih dobivajo mleko, meso in kožo, in naslikal sem ‚Dve ma-

teri‘, ‚Ljubeznivo mater‘ in močnega konja ob plugu, ki s človekom in zanj dela. Slikal sem delo in mir po delu in predvsem sem slikal pridne živali z očmi, polnimi krotkosti.«

To je Segantinijeva oporoka, tak je Segantini kot človek in umetnik. Pomen njegovih del sega preko zgolj oblikovne umetnosti, zakaj iz vseh njegovih slik govori njegova duša, polna ljubezni do vsega stvarstva, ki vidi v vsaki bilki odsev božje lepote, ki spoštuje v materinstvu simbol poživljajoče moči, ki spoznava lepoto v resničnem in dobrem in ki doživlja v vsem svojem samotarskem življenju večno Lepoto in Resnico.

BALADA.

»... Čez sedem tednov...« O, kako
že svidenja se veseli!
Up se razrašča: v daljno dalj
obrnjene so ji oči.

Nekdó jo kliče... Pod bobni
in někdo prosi pomoči...
Zamolklo odgovarja grom
iz dna globoke polnoči...

Nad pismom dekle sklonjeno
posluša... Res, nekdo ječi,
nekdo ponavlja nje ime...
Kaj se godi, kaj se godi?...

— — — — —

Divjajo premogóvniki,
po rovih se užiga plín;
ožgana trupla krijejo
grmade tlečih razvalín.

Stano Kosovel.

ČLOVEK.

Ali slišite jutro, ko prepeva pozdrav poldnevu
in poldan večeru in noči,
in daste račun svojemu gnevu
in nemoči?

Verige bi trgal, lomil drevesa
in z gromom govoril,
kot otroku bi solza blestela mi iz očesa
in angelom bi dvoril.

O,
ko se človek v sebi zavé človeka,
skloni se do njega nebó
in se boči iz časa do veka! —

Joža Lovrenčič.